מקבוצת כללית

מרכז רפואי כרמל עיש ליידי דיוויס
The Lady Davis CARMEL MEDICAL CENTER
HAIFA - ISRAEL

שיפור בטיחות השימוש בבלוני חמצן: מיפוי ידע ומיומנות בקרב צוותי אחיות בבית חולים

ברגמן ליאת, מרכזת תחום בטיחות הטיפול וניהול סיכונים, מרכז רפואי כרמל.
יורין ויטלי, סגן מנהלת האחיות, מרכז רפואי כרמל.
אהובה טל, מנהלת האחיות, מרכז רפואי כרמל.

רקע

בלוני חמצן משמשים באופן תדיר להעברת מטופלים בבית החולים ומהווים אמצעי חיוני להבטחת רצף טיפולי בטוח. שימוש לא תקין בבלון חמצן עלול להוביל לסיכונים בטיחותיים, לרבות הפסקת אספקת חמצן למטופל, פגיעה בצוות המטפל ונזק לציוד. בעקבות אירועי בטיחות ודיווחים מהשטח על ליקויים בתפעול בלוני חמצן, הוחלט לבצע מיפוי ידע ומיומנות בקרב צוותי האחיות במחלקות האשפוז.

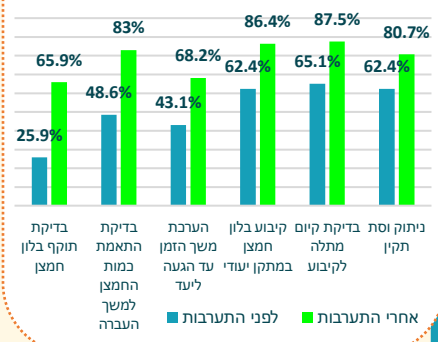
מטרות

- הערכת רמת הידע והמיומנות של צוותי האחיות בתפעול בלוני חמצן בבית החולים
- זיהוי פערי ידע ומיומנות
- ביסוס תוכנית התערבות מותאמת וסדורה לשיפור הבטיחות.

שיטות

בוצע מחקר חתך תצפיתי בבי"ח. במסגרת המחקר נערכו 255 תצפיות מובנות ע"י שאלון מתוקף בקרב אנשי צוות אחיות ממחלקות שונות. כלי ההערכה כלל הדגמה מעשית של חיבור וניתוק וסת לבלון חמצן, וכן שאלות ידע בנושאים הקשורים לשימוש בבלוני חמצן, לרבות דגשים בהעברת מטופל המחובר לחמצן וחישוב משך השימוש הצפוי בהתאם לתכולת הבלון וקצב הזרימה. .בהתאם לממצאים יושמה התערבות שכללה הכרת הנוהל, הדרכה ותרגול מעשי של תפעול בלון החמצן, תוך התמקדות בנקודות התורפה שאותרו במיפוי. לאחר ההתערבות בוצע מיפוי חוזר באמצעות אותו כלי.

תוצאות

תוצאות

בהשוואה למיפוי הראשוני (255 תצפיות בכלל המשמרות), נצפתה עליה בשיעור הביצוע/ הידע בכל 14 הגדי התצפית. הציון הממוצע הכולל עלה מ- 63.3% לפני ההתערבות ל- 81% לאחריה- שיפור של 17.7%. השיפור הבולט ביותר נצפה בבדיקת תוקף בלון החמצן, בדיקת כמות החמצן למשך העברה, בבדיקת משך הזמן להגעה ליעד ובקיבוע הבלון במתקן הייעודי. בנוסף נצפה שיפור משמעותי בביצוע ניתוק הוסת.

ב-10 מתוך 14 המדדים, נמצאה עליה מובהקת סטטיסטית לאחר ההתערבות. בארבעה מדדים לא נמצא שינוי מובהק.

מסקנות

מיפוי שיטתי של ידע ומיומנויות איפשר לזהות נקודות תורפה בתהליך תפעול בלוני החמצן ולתכנן התערבות ממוקדת בהתאם לממצאים. המדידה החוזרת הצביעה על שיפור ניכר בכל מדדי הידע והמיומנות, עם עלייה של 17.7% בציון הממוצע הכולל ועם שיפור מובהק סטטיסטית ב־10 מתוך 14 מדדים. הממצאים מציגים את הערך של תהליך שיפור המבוסס על מדידה ,התערבות, ומדידה חוזרת, ומחזקים את הצורך בשימור הידע והמיומנויות באמצעות הדרכות תקופתיות, תרגול מעשי והטמעת אחריות מקצועית ברמת המחלקה. בהמשך תיבחן גם הירידה במספר דיווחי אירועים וכמעט אירועים הקשורים התפעול בלון החמצן.